

Vzdělávací program Podnikové řízení v oblasti cestovního ruchu je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci projektu Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC PRO PODNIKÁNÍ V ČR V EU

OBSAH

1.	SYSTEM PRÁVA EVROPSKÉ UNIE	3
1.1	ZÁVAZNÉ PRÁVNÍ AKTY	3
1.2	DALŠÍ AKTY	3
2.	PRÁVO EVROPSKÉ UNIE A CR.....	4

1. Systém práva Evropské unie

Právo Evropské unie je souhrn právních norem, které zajišťují fungování společného trhu mezi zeměmi EU. Právo EU lze rozdělit na právo komunitární a unijní. Tyto dva subsystémy práva EU se ovšem stále více prolínají a spojují se v jeden systém, v Evropské právo.

Právo komunitární je založeno na principu podřízenosti členských států EU. **Právo unijní** je naopak založeno na principu koordinace členských států.

Komunitární právo se člení na primární a sekundární právo. **Primární právo** zahrnuje mezinárodní smlouvy členských států a je považováno za tzv. právo ústavní. **Právo sekundární** zahrnuje právní akty, které přijaly orgány EU, které byly vytvořeny primárním právem. Právo primární tedy podmiňuje existenci práva sekundárního.

Sekundární právo zahrnuje právní akty závazné (nařízení, směrnice a rozhodnutí) a nezávazné (rozhodnutí, doporučení), a další akty.

1.1 Závazné právní akty

- Nařízení

Nařízení je nejsilnějším oprávněným aktem EU a obecně závazným pravidlem. Nařízení je závazné a použitelné ve všech členských státech, přičemž nemusí být implementováno do právního řádu jednotlivých států, je tedy tzv. přímo účinné. Vedle členských států může nařízení zavazovat vnitrostátní subjekty. Pokud se vnitrostátní právo neshoduje s nařízením, má nařízení přednost.

- Směrnice

Směrnice je závazná jen pro členské státy, kterým je určena. Předepisuje státům výsledek jakého musí být dosaženo v určité oblasti. Směrnice musí být implementována do právního řádu dotčeného státu. Volba nástrojů k dosažení výsledku je ponechána na vůli vnitřních právních řádů. Státy obvykle vydávají vnitrostátní právní akty, které mají stejný cíl jako směrnice. Přímou účinnou směrnicí nemůže ukládat povinnosti rovnou jednotlivcům, ovšem jednotlivci se může dovolávat práv, která mu směrnice přiznává.

- Rozhodnutí

Rozhodnutí je závazný právní akt jako celek, ovšem jen pro toho, komu je určeno. Pomocí rozhodnutí rozhodují komunitární instituce o jednotlivých případech. Může být určeno konkrétnímu členskému státu, nebo jednotlivému vnitrostátnímu subjektu. Adresáti rozhodnutí tedy musí být jednotlivě určeni.

1.2 Další akty

- Doporučení

Doporučení není právně závazné. Poskytuje členským státům návody pro jejich jednání, pomáhá jim tedy vytvořit směrnici postupu.

- Stanovisko

Stanovisko také není právně závazné. V rámci stanovisek je vyjadřován postoj institucí k nějaké otázce.

- Společná akce a společný postoj

Společná akce a společný postoj zahrnují spolupráci v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, a spolupráci policejní a justiční v trestních věcech.

Dalším pramenem práva EU jsou mezinárodní smlouvy uzavřené mezi členskými státy či organizacemi se třetími zeměmi nebo s mezinárodními organizacemi.

2. Právo Evropské unie a cestovní ruch

➤ **Nařízení Rady (ES) č. 1356/96 ze dne 8. července 1996 o společných pravidlech, která se vztahují na přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách mezi členskými státy s cílem zavedení svobody poskytování těchto přepravních služeb**

Toto nařízení se vztahuje na přepravu zboží a cestujících mezi členskými státy po vnitrozemských vodních cestách a na tranzit po nich.

Podle tohoto nařízení může každý provozovatel přepravující zboží nebo cestující po vnitrozemských vodních cestách provozovat přepravu zboží a cestujících mezi členskými státy po vnitrozemských vodních cestách a tranzit po nich po splnění následujících podmínek:

- má sídlo v některém členském státě v souladu s jeho právními předpisy,
- je v tomto členském státě oprávněn provozovat mezinárodní přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách,
- využívá pro tyto dopravní operace lodi pro plavbu po vnitrozemských vodních cestách registrované v některém členském státě a, nejsou-li registrovány, vlastní osvědčení o příslušnosti k loďstvu některého členského státu,
- splňuje podmínky EU za nichž může dopravce nerezident provozovat přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách uvnitř členského státu (dle článku 2 nařízení Rady (EHS) č. 3921/91 ze dne 16. prosince 1991).

➤ **Nařízení Rady (EHS) č. 684/92 ze dne 16. března 1992 o společných pravidlech pro mezinárodní přepravu cestujících autokary a autobusy**

Nařízení upravuje mezinárodní přepravu cestujících autokary a autobusy:

- na území Evropské unie,
- kterou provozují dopravci, kteří mají sídlo v některém členském státě podle jeho právních předpisů,
- s využitím vozidel v některém členském státě evidovaných a vhodných podle své konstrukce a vybavení pro přepravu více než devíti osob včetně řidiče.

Nařízení dále upravuje jízdu prázdných vozidel související s touto přepravou. V případě přepravy z členského státu do třetí země nebo naopak se toto nařízení vztahuje na část cesty po území členského státu, kde nastupují nebo vystupují cestující, po uzavření nezbytné dohody mezi EU a danou třetí zemí.

Nařízení stanovuje podmínky provozování mezinárodní přepravy cestujících definovaným způsobem dopravy, možnosti kontroly dopravců a sankce při porušení podmínek.

Nařízení uvádí definice pojmů **linková doprava, kyvadlová doprava, příležitostná doprava, doprava pro vlastní potřebu**.

➤ **Nařízení Rady (ES) č. 1085/2006 ze dne 17. července 2006 , kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci**

Nařízení navrhuje nový rámec programování a poskytování pomoci. Nástroj předvstupní pomoci je jedním z obecných nástrojů přímo podporujících evropské politiky vnější pomoci.

Prováděcí nařízení č. 718/2007 ze dne 12. června 2007 stanoví, že cílem pomoci je prohloubení přeshraniční spolupráce naplněním mimo jiné podporou podnikání, zejména rozvoje malých a středních podniků, cestovního ruchu, kultury a přeshraničního obchodu, a dále rozvojem spolupráce, kapacity a společného využívání infrastruktury v oblastech, jako jsou vedle jiných oblast cestovního ruchu.

Prioritou při poskytování pomoci jsou investice do zakládání a rozvoje mikropodniků a malých podniků, řemesel a venkovského cestovního ruchu.

► **Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)**

Nařízení uvádí strategický přístup k rozvoji venkova. Stanovuje cíle pomoci, obecná pravidla a zásady pomoci.

Podpora rozvoje venkova souvisí s kvalitou života ve venkovských oblastech a diverzifikací hospodářství venkova. Tato oblast zahrnuje také podporu cestovního ruchu.

Podpora se poskytuje na:

- drobnou infrastrukturu, například informační střediska a značení turistických míst;
- rekreační infrastrukturu, například infrastrukturu umožňující přístup k přírodním oblastem, a ubytovací zařízení s malou kapacitou;
- rozvoj nebo uvádění na trh služeb cestovního ruchu vztahujících se k venkovské turistice.

► **Nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992, o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž)**

Nařízení zabezpečuje volný pohyb služeb v námořní dopravě uvnitř členského státu od 1. ledna 1993 pro všechny majitele lodí ze Společenství provozující lodě registrované v členském státě a plující pod vlajkou tohoto členského státu, pokud tyto lodě vyhovují všem podmínkám pro provoz kabotáže v daném členském státě, včetně lodí registrovaných v registru EUROS, po schválení tohoto registru Radou.

Službami námořní dopravy uvnitř členského státu se rozumí služby běžně poskytované za úhradu, zahrnující zejména:

- *pevninskou kabotáž*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi přístavy na pevnině nebo hlavním území téhož členského státu bez zastávek v ostrovních přístavech;
- *služby pobřežního zásobování*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi jakýmkoli přístavem členského státu a zařízeními nebo konstrukcemi umístěnými na kontinentálním šelfu daného členského státu;
- *ostrovní kabotáž*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi přístavy na pevnině a na jednom nebo více ostrovech téhož členského státu či přístavy na ostrovech téhož členského státu.

► **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu**

Směrnice stanoví obecná ustanovení k usnadnění výkonu svobody usazování pro poskytovatele služeb a volného pohybu služeb při zachování vysoké kvality služeb. Směrnice se vztahuje na služby poskytované poskytovateli usazenými v některém členském státě.

Směrnice se mimo jiné vztahuje na služby:

- na služby cestovních kanceláří,

- na služby v oblasti cestovního ruchu včetně služeb turistických průvodců,
- služby pro volný čas,
- sportovní střediska,
- zábavní parky.

Podle této směrnice má rozvoj činností poskytování služeb přispět k podpoře harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje hospodářských činností, úrovně zaměstnanosti a sociální ochrany, rovného zacházení pro muže a ženy, trvalého a neinflačního růstu, vysokého stupně konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysoké úrovně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářské a sociální soudržnosti a solidarity mezi členskými státy v rámci celého Společenství.

► Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb

Směrnice se vztahuje na podniky usazené v některém členském státě, které vysílají v rámci nadnárodního poskytování služeb pracovníky na území jiného členského státu.

Členské státy zajistí, aby tyto podniky zaručovaly bez ohledu na právo rozhodné pro pracovní poměr pracovníkům vyslaným na jejich území pracovní podmínky, které jsou v členském státě, ve kterém je práce vykonávána, stanoveny právními či správními předpisy a/nebo kolektivními smlouvami nebo rozhodčími nálezy, které byly prohlášeny za všeobecně použitelné, týkající se

- maximální délky pracovní doby a minimální doby odpočinku,
- minimální délka dovolené za kalendářní rok,
- minimální mzda, včetně sazeb za přesčasy; tento bod se nevztahuje na doplňkové podnikové systémy zaopatření v důchodu,
- podmínky poskytování pracovníků, zejména prostřednictvím podniků pro dočasnou práci,
- ochrana zdraví, bezpečnosti a hygieny při práci,
- ochranná opatření týkající se pracovních podmínek těhotných žen nebo žen krátce po porodu, dětí a mladistvých,
- rovné zacházení pro muže a ženy a ostatní ustanovení o nediskriminaci.

► Směrnice Rady 95/57/ES ze dne 23. listopadu 1995 o shromažďování statistických informací v oblasti cestovního ruchu

Za účelem zřízení informačního systému statistiky v oblasti statistiky cestovního ruchu na úrovni Společenství provádějí členské státy *shromažďování, sestavování, zpracování a předávání* harmonizovaných statistických informací o poptávce a nabídce v oblasti cestovního ruchu ve Společenství.

Rozsah statistického zjišťování

Pro účely této směrnice se shromažďují informace o:

- a) kapacitě kolektivních ubytovacích zařízení cestovního ruchu
  - hotelech a podobných zařízeních
  - ostatních kolektivních ubytovacích zařízeních, z toho informace o:
    - turistických kempech

- prázdninových ubytovacích zařízeních
- ostatních kolektivních ubytovacích zařízení

b) využití kolektivních ubytovacích zařízení

- shromažďování informací zahrnuje vnitrostátní cestovní ruch, tj. domácí cestovní ruch a aktivní cestovní ruch

c) poptávce po cestovním ruchu

- shromažďování informací zahrnuje vnitrostátní cestovní ruch, tj. domácí cestovní ruch a pasivní cestovní ruch

domácí cestovní ruch - osoby s bydlištěm v dané zemi cestující výlučně uvnitř této země

aktivní cestovní ruch - osoby s bydlištěm v jiné zemi cestující v dané zemi

pasivní cestovní ruch - osoby s bydlištěm v dané zemi cestující v jiné zemi

Ke směrnici o shromažďování statistických informací v oblasti cestovního ruchu bylo vydáno rozhodnutí Komise ze dne 9. prosince 1998, kterým se tato směrnice provádí. Rozhodnutí stanovuje definice, které se použijí pro ukazatele zjišťování a úpravy územního členění, obsahuje prováděcí pravidla pro postupy při předávání údajů a stanovuje odchylky povolené členskými státy.

➤ **Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy**

Předmětem této směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy prodávaných nebo nabízených k prodeji na území Společenství.

Soubor služeb definuje směrnice jako předem stanovenou kombinaci alespoň dvou z následujících položek, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo zahrnuje-li nocleh:

a) doprava,

b) ubytování,

c) jiné služby cestovního ruchu, které nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část souboru služeb.

Směrnice uvádí povinné náležitosti spojené s poskytováním služby, informace, které musí organizátor nebo prodejce spotřebiteli poskytnout v souvislosti se službou., opatření přijímaná členskými státy, možnosti reklamace spotřebitelem, zajištění záruky organizátorem nebo prodejcem.

➤ **Směrnice Rady 69/169 EHS ze dne 28. května 1969 o harmonizaci právních a správních předpisů týkajících se osvobození od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci mezinárodního cestovního ruchu**

(V důsledku zavedení kombinované nomenklatury se směrnice mění směrnicí Komise č. 89/220/EHS ze dne 7. března 1989)

Směrnice uvádí podmínky osvobození zboží od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci cestovního ruchu mezi třetími zeměmi a Společenstvím. Dále uvádí podmínky osvobození zboží dováženého v osobních zavazadlech cestujících od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci cestovního ruchu mezi členskými státy .

➤ **První Směrnice Rady ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než**

životním a jejího výkonu a směrnice Rady ze dne 10. prosince 1984, kterou se mění první směrnice (73/239/EHS) o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu, a to zejména ve vztahu k asistenčním službám pro turisty

Směrnice se vztahuje na přístup k samostatné výdělečné činnosti v přímém pojištění, včetně poskytování asistence, prováděné pojišťovnami usazenými nebo hodlajícími se usadit na území členského státu, a na výkon této činnosti. Směrnice stanovuje pravidla pro pojišťovny se sídlem ve Společenství.

Asistencí se zde rozumí pomoc poskytovaná osobám, které se dostanou do nesnází na cestách, při pobytu mimo domov nebo při pobytu mimo trvalé bydliště. Spočívá v závazku poskytnout na základě předchozí úhrady pojistného okamžitě dostupnou pomoc osobě oprávněné podle asistenční dohody, jestliže se tato osoba dostane do nesnází v důsledku nahodilé události v případech a za podmínek uvedených v dohodě.

➤ **Rozhodnutí Rady č. 2006/516/ES ze dne 27. června 2006 o uzavření Protokolu o ochraně půdy, Protokolu o energii a Protokolu o cestovním ruchu k Alpské úmluvě jménem Evropského společenství - Prohlášení**

➤ **Rozhodnutí Rady č. 2006/144/ES ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013)**

Členské státy jsou vybízeny k tomu, aby zaměřily svoji podporu mimo jiné na cestovní ruch ve venkovských oblastech.

➤ **Rozhodnutí Komise č. 2005/338/ES ze dne 14. dubna 2005, kterým se stanovují ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství službám v kempech**

➤ **Rozhodnutí Komise č. 2003/287/ES ze dne 14. dubna 2003, kterým se stanovují ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství ubytovacím službám pro turisty**

Aby byla ubytovacím službám pro turisty udělena ekoznačka Společenství podle nařízení (ES) 1980/2000, musí poskytované služby spadat do skupiny výrobků "ubytovací služby pro turisty" definované v tomto rozhodnutí a musí splňovat ekologická kritéria stanovená v příloze tohoto rozhodnutí.

➤ **Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2367/2002/ES ze dne 16. prosince 2002 o statistickém programu Společenství na období 2003 až 2007**

Stále více zaměřovat statistiky na analyzování udržitelného cestovního ruchu spolu s udržitelným rozvojem vytvářením satelitních účtů.

➤ **Rozhodnutí Rady (EHS) č. 86/664 ze dne 22. prosince 1986, kterým se zavádí postup pro konzultace a spolupráci v oblasti cestovního ruchu**

Tímto rozhodnutím se zřizuje Poradní výbor pro cestovní ruch, jehož členové jsou jednotlivé členské státy EU. Výbor má napomáhat výměně informací, konzultacím a spolupráci v oblasti cestovního ruchu. Zejména v oblasti poskytování služeb turistům. Každý členský stát má podle rozhodnutí podávat Komisi zprávu o nejvýznamnějších přijatých opatřeních a opatřeních, která zamýšlí přijmout v poskytování služeb turistům, které by mohly mít důsledek pro cestovatele z ostatních členských států.

➤ **Rozhodnutí Rady ze dne 12. července 1982 o uzavření Dohody o mezinárodní příležitostné přepravě cestujících autokary a autobusy**